Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.

РІК II. ЛЬВІВ, 29. ЛЮТОГО 1928. Ч. 4.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові.

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, I. пов. Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1928: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол.; чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — дол, в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Аргентині — 3 50 песа; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. Один прим. 35 с.

Небажані — але цінені.

Довго вагалася канадійська суспільність, чи допустити, чи ні, до Канади рільних робітників і рільничі родини зі Східної Европи, а в тому українців. Вагання в цю і другу сторону мають поважний підклад.

Противником допущення еміґрантів до Канади є промислове робітництво. Його занепокоює наплив нових робітничих мас до Канади, бо це грозить йому збільшенням безробіття і погіршенням условин праці та плати, взагалі погіршенням життєвих условин.

Противниками східно европейської еміґрації до Канади є анґлійські патріоти і анґлійське протестантське духовенство, які бажають, щоби Канада була краєм чисто анґлійським і протестантським або принайменше, щоби анґлійський елемент лишився переважаючим і пануючим. Вони раді би спровадити до Канади як найбільше анґлійців з Европи з бажанням, щоби вони осіли на ріллі і були фармерами.

Третю ґрупу противників східно-европейської еміґрації творять анґлійські політики, які бажають, щоби Канада на разі зовсім не заселювалася неанґлійськими народами, щоби радше осталася диким, безлюдним краєм, як пустий резервуар, який поволи тепер і за десятки літ наповнювався би чисто анґлійськими елементами.

З повищого видко, що багато поважних людей і ґруп в Канаді і з поважних причин є противна східно-европейським еміґрантам, яких вони кваліфікують, як non preferred — не бажаних.

Приклонниками іміґрації є в першій черзі кольонізаційні, транспортові і взагалі капіталістичні круги Канади. Їх арґументи є також дуже поважні і річеві, головно, коли в гру входять західні провінції Канади. Провінції Манітоба, Саскачеван і Альберта ще перед якими 40—50 роками були диким степом, на яких жили тільки дикі звірі і нечисленні індіянські племена. В цей величезний простір, більший три рази як Німеччина, вложили ще перед війною канадійські, анґлійські і американські капіталісти багато праці і капіталів, в тій ціли, щоби зробити з нею світовий, збіжевий шпихлір. Побудовано там густу залізничу сіть довжини кільканайцять тисяч анґлійських миль, поміряно і поділено на фарми всі землі, що надаються для рільництва, побудовано величезні збіжеві шпихлірі-елєватори, в мало наводнених околицях побудовано ірріґаційні уладження, побудовано залізничі стації, готелі і т. п., розчислені принайменше на трийцятьміліонове населення. Війна перервала нормальний біг заселення цих просторів, на яких під сучасну пору живе несповна два міліони людей, а зі земель, здатних під рільничу господарку, управлена є всего несповна пятнайцята частина. Капітал вложений

в ці три західні провінції, о скільки вони в скорому часі не заселилися би, бувби мертвий.

Тому то канадійські транспортові, залічничі і корабельні підприємства, в обороні вложених капіталів є за цим, щоби ці три західні провінції скольонізувати шляхом допущення еміґрантів зі Східної Европи. Подібний інтерес мають також канадійські кольонізаційні підприємства, які хочуть продати новим фармерам свої в ріжний спосіб набуті землі.

За іміґрацією до Канади є також промислові і банкові підприємства бо при зрості населення мусить збільшатися також попит на їх товари і кредит.

Вкінці канадійські фармери з цеї причини, що в Канаді літо є коротке і полеві праці мусять бути виконані в приспішеному темпі, є за цим, щоби одержати з Европи таного, доброго і сильного робітника, потрібного їм головно на час весняної обробітки піль і на жнива. Боколиб на час не виконати полевих робіт, то пропали би засіви. А звербування на весняний і літній сезон робітників замешкалих в Канаді, є дуже тяжке і дороге. В жнива 1927 р. платили деякі фармери в провінції Альберті спроваджeним зі Східної Канади робітникам навіть по 15 долярів денно.

Так еміґранти зі Східної Европи є в Канаді „небажані", але потрібні і цінені.

Питання іміґрації до Канади, спори і дискусії її противників і сторонників були, є і будуть ще довгий час на денному порядку канадійського господарського і політичного життя.

Канадійський уряд, узглядню́ючи ріжні погляди заінтересованої в іміґрації канадійської суспільности, станув на точці компромісу. З одної сторони піддержує він всіми способами англійську еміґрацію до Канади, а з другої сторони позволив найбільше заінтересованим в східно-европейській еміґрації двом величезним залізничим підприємствам, на спровадження до Канади в певних границях стільки рільничих родин і рільних робітників, скільки вони будуть уважати за потрібне. Уряд поставив їм за условину, що нові іміґранти мають бути рільниками, що залізничі компанії зобовяжуться примістити їх на фармах в трох західних провінціях: Манітобі, Саскачевані і Альберті, що робітники обовязані є працювати на фармах принайменше один рік, а нові фармери осісти на фармах і обробити протягом кількох літ певну частину фармерської землі.

На цих основах виїде до Канади цього року около кілька тисяч українських рільних робітників і рільничих родин з Польщі, Румунії і Чехословаччини.

Про подробиці і умовини виїзду інформує постійно наших робітників і суспільність наш часопис „Український Еміґрант".

Поради на дорогу!

(Для тих, що їдуть без афідатів до Канади).

Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові, перед відїздом наших еміґрантів до Канади, уважає за свій обовязок дати їм кілька вказівок на дорогу.

1) Всі наші еміґранти мусять бути свідомі цього, що Канада приймає їх тільки як рільних робітників і як будучих фармерів. Тому безумовно треба працювати на фармі принайменше один рік і робити контракти на цілий рік. Обовязкова праця на фармі не означає невільництва і коли рільний робітник попав би до фармера, який над ним знущався би, або не додержував умов праці і плати, то йому не заборонено є виповісти свої услуги такому фармерові і пошукати собі праці на іншій фармі. Нераз буває, що фармер не потребує робітника через цілий рік і звільнює його по жнивах. О скільки такому звільненому робітникові не удалося знайти праці хочби на гірших умовинах, нераз тільки за прожиток, у іншого фармера, тоді не належить йому іти до міста і ставати, як безробітний, тягарем для публичних установ, але пошукати собі праці в лісі при вирубах. Рільні робітники, які задумують набути в Канаді власні фарми і спровадити свої родини мусять безумовно через повний рік працювати на фармі, щоби набути досвід, як господарується в Канаді в кожній порі року.

2) Цей, що їде до Канади як рільний робітник, і є обовязаний працювати на фармі, не повинен утікати до міст, щоби там працювати як промисловий робітник, хочби при тому більше заробляв. Тоді всі будуть уважати його за обманця і він буде мати трудноці при уладженні собі, а також для своєї родини життя в будучности в Канаді, так, що йому цілком не оплатиться утеча з фарми, а то тим більше, що по році праці на фармі може він пошукати собі заняття, яке і де йому подобається.

3) Кожний еміґрант мусить знати, що в Канаді є дуже строгі закони за непошанування чужої власности. За найдрібніщу крадіж карається виновника довготревалою вязницею, а нових еміґрантів по відбуттю кари депортується, це значить відсилається з поворотом до краю, звідки вони приїхали.

4) З другої сторони кожний український еміґрант мусить знати, що як підчас подорожі, так і по приїзді до Канади, чигає на його добро: гроші, баґаж, документи, маса ріжних злодіїв і обманців. Тому кожний еміґрант мусить через цілий час стерегтися сам перед цими злодіями, а також стерегти своїх товаришів, бо годі, щоби його стерегла перед злодіями безустанно яканебудь поліція.

5) Еміґрант, не повинен забути назви корабля і корабельного товариства, через яке відбув морську подорож, назви канадійського порту і день

приїзду до Канади, бо за тим будуть його питати через цілий час його побуту в Канаді і це потрібно йому є передовсім тоді, як буде старатися привезти свою родину до Канади, або виробляти канадійські громадянські папери. Посвідку („Landingscard"), яку одержить кожний еміґрант при висіданні в канадійському порті, треба берегти, як ока в голові.

6) По приїзді до Канади повинен кожний еміґрант уважати на приличне зодягнення і чистоту, бо: як тебе видять, так тебе пишуть.

7) Кожному еміґрантові потрібне є знання анґлійської мови. Тому ще перед відїздом повинен зайти до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами при вул. Городецькій ч. 95 і там купити собі самоучок українсько-анґлійський, який потрібний не тільки в дорозі, але й у Канаді, де без знання анґлійської мови є значно менше платний.

Про Канаду.

РОЗМОВА З ПРОФ. І. БОБЕРСЬКИМ.

До Львова приїхав проф. І. Боберський, що стало перебуває в Канаді, якого наше громадянство привитало незвичайно сердечно. Я зійшовся з ним, щоби поговорити про море і про Канаду. Не бачив його я вже 14 літ. Виглядає так само, як передше. Стрункий рухливий. Говорить багато і дотепно про Канаду. Всі його безперестанно питають про цей край, які там птахи, які коні, як смакує молоко і чи пахне бензина з авт. Тепер ми дістали багато інформацій і довідалися, що туди прибувають народи з цілого світу і витворюють новий канадійський нарід. Не боятся студіні і від полудня зачинають орати, щоби плугом доїхати аж до Ледоватого Океану. Не хочу подавати всіх питань, що я їх йому постави, але наведу тільки декотрі, які можуть придатися не лише мені але і читачам „Українського Еміґранта".

Яка була ціль вашої поїздки до Европи?

Я виїхав як відпоручник Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові, щоби перший раз явитися перед старшиною товариства і зложити звіт про роботу, яку мені поручено полагодити для українців в Европі.

Які краї відвідали ви в Европі?

Щоби Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові мало ясний образ, в якім стані находяться українські еміґранти в ріжних краях Европи, відвідав я головніші осередки української еміґрації і провірив її стан. Звидів я ті европейські держави, що в них находиться українське населення і про кожну державу написав я звіт і вислав його з дороги до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові.

Які недостачі зауважили ви в орґанізації української еміґрації з Польщі?

Ціла українська еміґрація з Европи за море не є зорґанізована українцями, як взагалі українці не люблять собою кермувати, тільки хочуть щоби другі ними кермували. Українське громадянство боялося розглянутися в справі еміґрації і поробити всякі заходи, щоби розуміти економічний стан українського селянства. Гляділо на них поверховно, не журилося недостачею поля і перелюдненням. В якійсь дивній загорілости виступало проти всякої еміґрації. Але селянство їхало проти волі інтеліґенції, бо знало з листів своїх знайомих і свояків, що за морем є доволі землі, ліса і трави. Інтеліґенти повинні були вислати орґанізаторів, щоби вже в 1900 році вони могли зорґанізувати Товариство Опіки, Кольонізаційне товариство, позичковий банк і іміґраційні захисти. Цього не зроблено і українська еміґрація за морем, лишена пляннового проводу, розбивалася, спречалася і до сьогодні відчуває в собі недостачу орґанізаційної лучности і пляновости.

За морем незорґанізовано приїзду еміґрантів, в Европі натомість не зорґанізовано виїзду еміґрантів. Потрібне було Товариство Опіки вже що найменше в 1900 році, яке могло обслужити українських еміґрантів, а так вони були полишені чужим людям і чужим бюрам.

Чи практичніше є, щоби голови родин їхали наперед самі і щойно після підшукання фарми спроваджували туди свої родини, чи краще їхати на фарми відразу з родиною?

Кожний селянин має свій спосіб подорожі за море. Залежить це від його маєткових відносин, його вдачі і інших обставин. Одні люблять їхати перше самі і опісля спроваджувати свою родину. Другі рішаються їхати відразу з цілою родиною, бо хочуть подорож відбути скоро і разом. Хто має дещо гроша на початок — або той, хто має вже знайомих або свояків в Канаді, які заопікуються на початку його родиною, той бере звичайно жінку і діти зі собою. Господар який має гроші на карту лише для себе, або такий, що має гроші на карти для родини, але немає нікого в Канаді, де міг би цю родину на початку примістити — їде звичайно сам.

Який кредит дають новим фармерам?

Нові родини, що приїзджають до Канади, мають по державним приписам мати щонайменше 250 дол. Гроші ті є для держави запорукою, що вони можуть покрити свої початкові видатки на господарство. Кредит від банкових товариств та від купців одержують фармері в Канаді легко тоді, коли вже розпочали господарство та доказали, що вміють господарити і присвоїли собі тамошній спосіб управи ріллі. Що до землі, то її дістається в ріжний спосіб. Можна дістати її як державний наділ

(гомстед) за оплатою 10 долярів. За цю квоту дістається 160 акрів прерії — одначе звичайно далеко від залізниць і від доріг, щонайменше 5 краєвих миль. Ціна землі, положеної близче залізниць виносить 3, 4, 5, аж до 50 долярів. Земля близько великих міст має дуже високу ціну. Землю дістаґється на легкі сплати. Звичайно сплата фарми починається по 4 роках уживання а потім сплачується фарму довільно після угоди. Кожний господар може сам визначити число літ, як довго хоче сплачувати фарму. Коли купці бачать, що фармер є ощадний і пильний, тоді дають йому легко на кредит, всяке рільниче приладдя.

Чи самітні рільні робітники можуть числити на це, що знайдуть працю на фармах, яка їх платня і умовини праці?

Кожний рільний робітник дістає дозвіл на виїзд до Канади тільки на тій підставі, що він їде до фармера на роботу, якого імя і назвище є записане вже в подорожнім документі, або коли він їде на загальний залізничий дозвіл, то залізничі кольонізаційні бюра дають йому в Канаді на місці роботу. Роботу на ріллі можна легко найти, бо Канада — це рільничий край і головним заняттям людей є праця на ріллі. Найкраще, коли робітник стане у фармера і згодиться на цілий рік. Так повинен робити кожний рільний робітник, який перший раз приїде до Канади. Першого року може собі заощадити 250 до 300 долярів.

Багато людей приїзджає до Канади і не годиться з фармером що до роботи на цілий рік. Робить тільки угоду на короткий час і шукає іншої роботи на весну, іншої в літі, іншої в осені, а іншої в зимі. Такий чоловік ризикує на свою власну відповідальність. Хто побуде довше в Канаді і підовчився по анґлійськи, може найти лекшу та краще платну роботу.

Дівчата находять роботу як служниці і помічниці в господарстві. Коли підовчаться канадійського способу праці - а також і анґлійської мови — находять дуже легко добре платні місця.

Платня дівчини, яка починає служити і не знає анґлійської мови, виносить місячно около 10 долярів, харч і помешкання. Колиж підовчиться працювати та трохи по анґлійськи, легко знайде краще платне місце. Найбільше їде до Канади мущин, зате мало дівчат, длятого вони там потрібні, бо неодин бажає оженитися.

Чи всі передвоєнні українські еміґранти приняли канадійське громадянство?

Канадійським громадянином можна стати по 5 роках побуту в Канаді і кожний нотар може це полагодити. Українські селяне і робітники дуже часто не стараються про горожанство. Звичайно жалують тих кілька долярів на приписану таксу. Хто не має громадянських паперів, не може вибирати послів до парляменту.

Чи наші люде сплачують довги, коли господарують на фармі?

Дивне явище. Наші інтеліґенти люблять позичати гроші, але не люблять віддавати, хоч зобовязуються своїм словом віддати довг на визначений речинець. На моє здивовння, чув я від анґлійця, що наші селяне журяться довгами і сплачують їх нераз скорше, як треба.

Чи твориться новий тип українця-канадійця?

Українські еміґранти працюють серед чужих народів. Український фармер має ріжних сусідів: ісляндців, французів, румунів, німців, москалів, шведів, норвеґів і інших, бо в Канаді живе 53 національностей. Державу орґанізують анґлійці. В школах вчать по анґлійськи, залізниці, почта, суди і всі уряди анґлійські, всякі оповістки і зарядження лише в анґлійській мові. Є велике число анґлійських часописів. Українці держаться своєї мови, скріпляють себе своїми українськими орґанізаціями, цінять свій танець, свою пісню, свій народній одяг, свою українську книжку і часопис. Новий українець в Канаді виростає серед тих ярких контрастів, а вплив того окруження слідний в поведенні, говоренні і поступованні українських еміґрантів, які вже довше перебувають в Канаді. Головно серед молоді, як фармерської так і шкільної стрічається людей, які український світогляд лучать з анґлійською методою поведення. Почуваються членами держави Канади, знають засади консервативної і ліберальної партії, вміють знаменито по анґлійськи, присвоїли собі анґлійські товариські форми і анґлійське образування, одначе знають українську мову, студіюють українську минувшину, читають українські книжки, працюють в українських товариствах, дають жертви на українські цілі в Канаді і в старому краю та цікавляться постійно українським питанням. За прикладом анґлійців кладуть велику вагу на зовнішній вигляд свойого одягу і на обстанову свойого помешкання.

Як оцінюють чужинці а передовсім ангійці українських фармерів і рільних робітників?

Український фармер належить до найкращих фармерів в Канаді. Анґлійці спочатку легковажили собі українську еміґрацію тому, що вона за сильно відбивала своїм одягом і поведенням. Треба було щойно кільканайцять літ, щоби всі народности пізнали високу вартість українського рільника. В часописах, книжках і устних розмовах можна найти замітки про українських фармерів, що вони люблять землю над усе. Не спішаться до міст але побільшують свої фарми і від одної фарми доходять до 2, 4, 5, 6 і більше фарм. Витревало

корчують прерію, очищують її від каміння і перемінюють навіть пусті околиці в урожайні ниви. Вони не вибагливі, пристають на малім, дуже ощадні, здорові і мають численні родини. Всі вони працюють — мущини і жінки. Жіноцтво незвичайно працьовите. Молодіж дуже спосібна в школах і має хист до науки.

Чи було би доцільним для українського народу обмежити його еміґрацію виключно до Канади?

Покищо Канада найкраще зорґанізована до приїзду еміґрантів. Великі простори поділені і поміряні на фарми і означені докладно числами. Кожний зараз знає де межі його господарства. Залізничі шляхи поведені через пусті простори, щоби еміґрант міг вигідно вибрати собі фарму, де йому подобається і міг висилати вигідно збіжжа на продаж. Кожний є безпечний зі своїж життям та майном. Держава подбала про порядок і безпеку. Хто побув в Канаді якийсь час і виїхав, вертає назад до неї, бо любить канадійський лад. Держава уладжує цей край передовсім для своїх земляків з Анґлії. Вона хоче запобігти перелюдненню бритійських островів. Одночасно утруднює віЗд славянам а тим самим і українцям. Як доказ можуть служити численні подорожні документи, яких вимагається від українців а яких анґлійці і інші ґерманські народи не потребують. Такі утруднення, без сумніву, змушують українських селян шукати інших земель до еміґрації. Велике число селян їде тепер до Арґентини і коли покажеться, що відносини в Арґентині будуть сприятливі, тоді дальша частина українців буде осідати на преріях Арґентини. Тому треба подбати заздалегідь про світських та духовних орґанізаторів, щоби не повторити блудів, які робилося з Америкою та Канадою.

Львів 27. II. 1928.

І. Івашко.

Без афідавіту до Канади.

В 3. числі „Українського Еміґранта" подали ми деякі відомости, як старатися о виїзд до Канади без афідавіту. В доповненні цих відомостей одержали ми з Еміґраційного Уряду такі пояснення:

Крім рільних робітників, може виїхати до Канади дуже незначне число служниць. Мусять це бути незамужні дівчата старші як 21 літ, або вдовиці.

Всі рільні робітники або служниці, які хочуть дістати дозвіл на виїзд до Канади мусять особисто зголоситися до приналежного Державного Бюра Посередництва Праці і принести зі собою приписане подання, потверджене через громадський або парохіяльний уряд. Надто мусять вони принести зі собою якийнебудь документ з фотоґрафією, потвердженою громадською печаткою.

Мущини, що мають військові книжечки, мають принести їх також зі собою. Державні Уряди Посередництва Праці питають також за листами від свояків чи приятелів зі Зединених Держав Америки або Канади, о скільки еміґранти такі мають.

В Урядах Посередництва Праці піддається еміґранта іспитові, чи він уміє читати в якій небудь мові і писати, а на підставі особистих помічень і принесених документів упевняються Державні Уряди Посередництва Праці, чи даний еміґрант є дійсно рільником і чи не має він наміру передістатися з Канади до Зединених Держав Америки, або в Канаді піти відразу не до полевих робіт, але до фабрик або міст.

Коли Уряд Посередництва Праці упевниться, що даний еміґрант відповідає цілком канадійським законам і вимогам канадійських офіцирів, які перед відїздом бадають еміґранта, тоді на принесеному поданні дає посвідку до виїзду.

Маючи цю посвідку від Державного Уряду Посеред. Праці, удається еміґрант до одного з бюр корабельних, де має його безплатно оглянути лікар, і щойно тоді має еміґрант зложити 50 золотих як депозит на запевнення собі вільного місця в данім корабельнім товаристві на виїзд без афідавіту до Канади. На цих 50 золотих депозиту одержить еміґрант окрему посвідку корабельного товариства, а зложені як депозит гроші мається зачислити еміґрантові при виїзді до ціни корабельної карти.

Після цего всего одержить еміґрант з Еміґраційного Уряду позволення на видачу йому через староство безплатного пашпорту, а корабельне товариство визначить речинець до транспорту.

З Канади

АФІДАВІТИ ДО КАНАДИ.

З надходячим весняним сезоном управи канадійських залізничих компаній розпочали затверджувати т. зв. номінаціон з афідавітами для цих еміґрантів, для яких їх свояки або приятелі стараються в Канаді о дозвіл на приїзд. Як відомо, від 1. червня 1927 р. затверджувано в Канаді іменні візвання тільки для найблищої рідні канадійських фармерів, а тепер затверджують для всіх, що є рільниками і як такі ідуть на працю до цих фармерів, що їм висилають афідавіти.

Товариство Опіки над Українськими Еміґрантами помагає бажаючим виїхати до Канади в виробленні афідавітів за посередництвом братнього Товариства Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпеґу.

ПРОДУКЦІЯ ЗБІЖЖА В КАНАДІ.

Після обчислень домініяльного статистичного бюра в Отаві, Канада мала в 1927 р. 440,024.700 бушлів пшениці, зібраних з 22,460.000 акрів землі. Провінції (Манітоба, Саскачеван і Альберта) вродили 414,919.000 бушлів пшениці. Загальна вартість

всего збору з піль Канади в 1927 р. була 1 міліярд 234 міліонів долярів. Канада вивозить за границю 40 відсотків своєї пшениці.

БДЖІЛЬНИЦТВО В КАНАДІ.

Бджільництво в Канаді розвивається з кожним роком. Поміж західними провінціями на першому місці годиться поставити Манітобу. Продукція меду в цій провінції є три рази так велика, як в трьох прочих західних провінціях, разом взятих.

Бджільники в Манітобі одержали в останньому році два рази більше меду, як в попереднім році, а саме вартість цього продукту представляє поважну суму 1,107.986 долярів, коли в 1926 році тільки 541.686 долярів. Вартість меду випродукованого в Саскачевані в останньому році виносила 104.600 долярів, в Альберті натомість 60.000 долярів.

В урожайних околицях Бритійської Колюмбії і вздовж морського побережа, де умовини видаються бути сприятливими і де продукція меду істнує від десятка років, результати того промислу є менші, як в Манітобі. Бритійська Колюмбія мала в останньому році не цілий міліон фунтів меду, вартости 217.000 долярів. Манітоба натомість випродукована 7,386.000 фунтів, вартости 1,107.986 долярів.

Перед пяти роками бджільництво в Манітобі було слабо розвинене. До закладання пасік забралися щойно в тяжких часах перед кількома роками, щоби мати бічні доходи при господарстві. Небаром переконалися, що в Манітобі можна продукувати мід на більшу скалю, що наклонило бджільників до побільшення своїх пасік. Тепер в цій провінції маємо тисячі пасік. Деякі бджільники відставляють мід вагонами.

ВИЇЗДИ РОДИН ДО КАНАДИ.

Еміґраційний уряд не видав ще докладних приписів в справі виїзду рільничих родин до Канади як для тих, що мають виїхати без афідавітів, так і для цих, для яких надійшли з Канади поіменні візвання від свояків і приятелів. Супроти цього ці родини тепер ще не можуть виїхати. Можна сподіватися, що в найблизчому часі ця справа буде уреґульована і тоді будуть могли родини виїзджати.

ПОВІЛЬНЕ ПОЛАГОДЖУВАННЯ ЕМІҐРАНТСЬКИХ СПРАВ.

Еміґранти, які мають виїхати цієї весни до Канади без афідавітів жалуються, що деякі Державні Уряди Посередництва Праці напр. в Тернополі дуже поволи полагоджують справи затвердження їх подань на виїзд. Через те, не можуть вони поробити на час приготувань, щоби дістати пашпорти і вистаратися потрібну на виїзд готівку. Сподіваємося, що Еміґраційний Уряд видасть відповідні зарядження в ціли приспішення полагоджування подань еміґрантів через Державні Уряди Посередництва Праці.

25-літній ювилей „Канадійського Фармера“.

В початках нашої великої еміґрації до Канади, в 1903 р., гурток українських інтеліґентів в Вінніпеґу з огляду на велику потребу друкованого слова для новоприбуваючих еміґрантів, приступив, серед тяжких обставин, до видавання першого українського часопису в Канаді „Канадійський Фармер“. Перший закладовий капітал видавництва виносив всего кількасот долярів, а ціле видавництво, редакція і адміністрація містилася в одній невеличкій кімнаті. Небаром часопис перейшов в руки анґлійської спілки, а редактор мусів переводити передовиці і інші статті на анґлійську мову, бо цього вимагав управитель анґлієць. В 1914 р. „Канадійський Фармер“ дістається з анґлійських рук до рук власника славянського походження (але не українця). При кінці 1918 р. заборонили канадійські військові власти всякі українські часописи, книжки і циркулярі і через один місяць не виходив зовсім „Канадійський Фармер“. Канадійський уряд не годився, щоби українські часописи друкувати латинськими буквами, або в польській мові. Остаточно канадійський уряд згодився, щоби українські часописи друковано одночасно в українській і анґлійській мові, це значить одна колюмна по українськи, а друга коло неї по анґлійськи. Такий двоязичний спосіб друковання тревав від 8. листопада 1918 р. до 4. квітня 1919 р. Після цього канадійський домініяльний уряд скасував цей двоязичний розпорядок і „Канадійський Фармер“ почав друкуватися тільки українськими черенками і в українській мові. Тепер друкується цей часопис в 18 тисяч примірників. Попри друкування часопису „Український Фармер“, є це перше українське видавництво в Канаді, що видрукувало багато соток тисяч ріжних українських книжок, а між ними: Буквар, Читанки для дітей, Українсько-анґлійські словарі, твори Т. Шевченка, Історію України і т. і.

З днем 1. липня 1927 р. „Український Фармер“ перейшов частинно в українські руки.

Розпорядок

про частинне здержання еміґрації.

Появився розпорядок Міністра праці і суспільної опіки в порозумінні з Міністром закордонних справ з дня 9. лютого 1928 р. в справі частинного здержання еміґрації.

На основі цього розпорядку здержується еміґрація осіб, що не мають в краю, до якого думають еміґрувати, відповідної праці або запевненого там удержання, як також осіб, яких моральні інтереси моглиб бути наражені на небезпеку.

Про докази на ці обставини має рішити Еміґраційний Уряд.

Ці обмеження не відносяться до осіб, що виїзджають до своїх родичів і свояків, котрі перед тим виеміґрували, до осіб, що думають еміґрувати в характері переселенців і робітників, нанятих до праці за кордоном, о скільки їх еміґрація має місце на основі дозволів, предбачених законом, до осіб, що думають еміґрувати до Зєдинених Держав Америки, Канади й Палестини, до мущин, що думають еміґрувати самі або з родиною до Бразилії і врешті до мущин, які занимаються фізичною працею і думають їхати до Арґентини.

Еміґраційний уряд може у виїмкових випадках давати дозвіл на еміґрацію особам, які підлягають тим обмеженням, о скільки визнасть, що умовини еміґрації тих осіб оправдають непримінення тих обмежень.

Розпорядок цей входить в життя з днем оголошення і обовязує до 31. грудня 1928 р.

Страйк углекопів в Америці.

Вже від одинайцяти місяців треває в Зєдинених Державах Північної Америки страйк углекопів, в якому бере участь 150.000 робітників. Найгостріші форми прибрав страйк в стейтах Пенсильвенії, Огайго, Вест Вирджінії і Кольоредо. Страйк розпочався наслідком цього, що углекопи не хотіли згодитися на знижку заробітної плати, а знову роботодавці уживають всіх зусиль, щоби зломити опір робітників. Справою закінчення страйку углекопів займається американський парлямент і сенат.

Життя українців в Анґентині.

Наша редакція одержала з Буенос-Айрес столиці Арґентини, часопис „Українське Слово“, орґан української еміґранії в Арґентині. Часопис не друкований, тільки відбиваний на машині, є загалом першою україн ькою ґазетою на арґентинській землі.

З нього довідуємося дещо про життя наших переселенців. Мають вони кілька товариств „Просвіта“, кілька товариств самообразування та аматорські робітничі кружки, що дають публичні вистави. З часопису довідуємося також, що наші переселенці інтересуються старокраєвими справавами, уладжують збірки, зокрема на поміч потерпівшим від повені. Часопис подає, що в Арґентині находиться кількадесять тисяч українських переселенців. В самому Буенос-Айрес є кілька тисяч українців, але не всі вони зорґанізовані.

Українці на Кавказі.

Українські кольонії на Кубані сягають в глибину кавказьких гір. Всюди по козацьких станицях задержалися українські звича:ї і обичаї і українська мова, мимо цего, що царат докладав усіх зусиль, щоби зрусифікувати цих давніщих запорожських козаків. Розпочата після революції українізація поступає скоро. Нині вже певно можна твердити, що українська частина Кавказу для України врятована завдяки невтомимій праці свідомих українських діячів, що використовують всі можливости для пробудження народніх мас.

Як приклад поступу українізації подає „Червона Ґазета“ звіт з української школи в станиці Ільській, Сіверської округи. Ця школа улаштувала недавно літературно - вокальний дитячий ранок. Крім дітей прийшло на „ранок“ біля 500 душ дорослого населення. Батьки не тільки розуміли все, що співали та деклямували діти, але були просто захоплені „ранком“ і тут-же висловили бажання надалі підтримувати свою українську школу, бо мовляв, в ній учать дітей зрозумілою мовою. Багато присутних батьків замовило для себе українські книжки і часописи.

Редукція іміґрації до Зєдинених Держав Америки.

З Вінніпеґу доносять: Президент Кулідж предложив парляментові проєкт зредукування еміґраційного континґенту. Цей проєкт предбачує редукцію іміґрації з Ірляндії, Норвеґії, Швеції і Німеччини, натомість збільшує еміґраційний континґент Анґлії.

Загалом еміґраційна квота зменшена зі 164.667 на 153.685 осіб. Ця редукція, без сумніву, викличе в парляменті бурю, що напевне спричинить відрочення входу в життя закону на один рік. Треба зазначити, що квоту в Польщі незначно збільшено, а саме о 106 осіб (з 5.982 на 6.090 осіб. Ці квоти мають обовязувати від 1. листопада 1928 року.

Хроніка.

З побуту проф. Івана Боберського у Львові. Відпоручник Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами на Канаду і відпоручник Товариства Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпеґу проф. І. Боберський тими днями залишує Львів і вертає до Канади. В часі свойого двотижневого побуту у Львові, на запросини деяких українських культурно-освітних товариств, виголосив він виклади про Канаду та про життя наших переселенців.

Українська співачка в Америці. Світової слави співачка Сальомея Крушельницька є тепер на концертових виступах в Зєдинених

Державах Америки. Перші концерти дала вона з великим поводженням в Ню-Йорку, Філядельфії, Пітсбурґу і Шікаґо.

Перший український часопис в Бразилії. Дня 22. грудня 1915 р. появився в Трудентополіс, провінції Парана, в Бразилії перший український часопис „Праця". В Бразилії виходив також український часопис „Український Хлібороб", який видавав проф. П. Карманський. В наслідок грошевих труднощей, цей часопис перестав виходити так, що тепер на цілу Полудневу Америку виходить тільки „Праця".

Число українців в Румунії. Під сучасну пору начисляється в Румунії 1 міліон 100 тисяч українців, з чого мешкає в північній Буковині 400.000, в Бесарабії і Добруджі 600.000, в мармарошському повіті 100.000 осіб.

Еміґрація до Німеччини. Вже розпочалася рекрутація сезонових рільних робітників до Німеччини. Рекрутація мається відбути також в деяких повітах львівського і станиславівського воєвідства, а населення тих повітів повідомляється при помочі оголошень-афішів по селах.

Населення Вінніпеґу з передмістями виносило в 1927 р. 304.994 душ. Ціла провінція Манітоба числить около 600.000 мешканців, так що половина всеї людности цеї провінції живе в одному місті Вінніпеґу.

Катастрофа на ріці Амазонці. Надійшла вістка, що корабель „Сан Сальвадор", на якому їхала польська дослідна експедиція до Перу, дізнав катастрофи на ріці Амазонці і почав потапати. Пасажирів виратував німецький корабель „Офелія".

Віднова памятника „Свободи". При вїзді до ню-йорської пристані стоїть величезних розмірів памятник. Названий він „памятником свободи". Висота його виносить 86 метрів, значиться, один метр більше ніж львівський ратуш з вежою. За 41 років істнування цього памятника назбиралося на ньому стільки попелу й бруду, що департамент міністерства війни зарядив очищення памятника. Забере це кілька днів часу і кілька тон мила.

10.000 долярів. Канадійські українці переслали досі через Український Червоний Хрест 10.000 долярів для населення Підкарпаття, яке минулого літа знищила повінь.

Чума в Бразилії. Після останніх відомостей з Бразилії, занотовано там кільканайцять випадків чуми. Пошесть на разі не прибрала широких розмірів.

Ruscapa є спілкою корабельних товариств: Canadian Pacific Ry, Cunard Line, Royal Mail Line і Holland American Line, яка одержала концесію від радянського уряду на перевіз пасажирів з України і Росії до Канади і Зєдинених Держав Америки. Спілка удержує свої відділи по всіх більших містах Радянської України.

Від Адміністрації.

Звертаємо увагу тим, що звертаються до нас із запитами, щоби на відповідь долучували почтовий значок. Без цього значка не будемо відповідати.

Видає: Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає **Генрик Рогожинський.**
З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.